

INDUSTRIA NAȚIONALĂ

DISCURS ROSTIT DE D-NUL

ALEXANDRU DJUVARA
MINISTRUL INDUSTRIEI ȘI COMERȚULUI

LA BANCHETUL DAT ÎN ONOAREA D-SALE, LA GALAȚI
ÎN ZIUA DE 21 OCTOMBRE 1908.

— Edițiunea Ziarului „Voința Națională” —

7718 BUCUREȘTI

TIPOGRAFIA «VOINȚA NAȚIONALĂ»

Strada Academiei, 17

1908

INDUSTRIA NAȚIONALĂ

DISCURS ROSTIT DE D-NUL

ALEXANDRU DJUVARA
MINISTRUL INDUSTRIEI ȘI COMERȚULUI

LA BANCHETUL DAT ÎN ONOAREA D-SALE, LA GALAȚI
ÎN ZIUA DE 21 OCTOMBRE 1908.

— Edițiunea Ziarului „Voința Națională” —

BUCUREȘTI

—
TIPOGRAFIA «VOINȚA NAȚIONALĂ»

Strada Academiei, 17

1908

Domnilor,

Mă simt foarte mișcat de călduroasa primire ce-ați bine voit a-mi face încă de la primul pas ce am făcut în frumosul d-voastre oraș.

Astă seară, în deosebi, d-lor, m'ați înconjurat la această masă cu atâtea flori și mi-ați făcut atît de vii urări, în cît m'ași simți cu totul covîrșit de sentimentele ce-mi arătați, dacă n'ași fi înțeles că ele nu se adresează mie, ci guvernului din care fac parte, guvern care, printr'o muncă stăruitoare, neobosită, lucrează pentru binele dumneavoastră al tuturor.

Neînsemnata mea personalitate dispare în mijlocul acestei sărbători; ceea ce d-voastră ați voit să salutați este reprezentantul partidului național-liberal, ideile și idealul pe care acest partid îl urmărește.

Eu, d-lor, sînt înaintea d-voastre ca soldatul purtător de steag: numele lui nimeni nu-l cercetează; în

trecerea lui, însă, toți se descoperă, căci el poartă drapelul în cutele căruia stau scrise cele mai glorioase pagini ale istoriei noastre moderne.

Problemele de ordin economic și social, pe cari d-voastră mi le-ați înfățișat astăzi, sînt atît de multiple și atît de importante, în cît mi-ar fi cu neputință să le dau la toate un răspuns.

Voiu încerca totuș să arăt, în trăsături generale, cari sînt părerile mele asupra celor mai de căpetenie dintre ele. Pentru ca să fac aceasta, voiu desfășura înaintea ochilor d-voastre drapelul de care vorbeam adineauri și, întinzîndu-l peste ele, voiu căuta să arăt cum se potrivesc principiile noastre necesităților economice și sociale de cari mi-ați vorbit și ce se poate realiza din dezideratele d-voastră, în puterea principiilor cari ne călăuzesc.

Sîntem un partid național-liberal.

Sîntem liberali, nu în puterea aplicării unei formule abstracte, ci ca reprezentanți ai unui sentiment adînc înrădăcinat în inima poporului nostru. (*Aplauze*).

Tradițiunea de îngăduire și de ospitalitate a țării noastre este cunoscută de toți. (*Aplauze*).

Dintr'însa, d-lor, își trage obîrșia principiul nostru de liberalism. Pururea străinii au putut să vină în această țară neturburați de nimeni. Persoana lor, întreprinderile lor, capitalurile lor s'au bucurat în totdeauna de cea mai largă protecțiune a legilor pe pămîntul acestei țări. (*Aplauze*).

Noi nu ne-am mulțumit, însă, a accorda persoanelor și întreprinderilor, fără deosebire, toată protecțiunea legilor; ci am făcut ceva mai mult. Că privire, în deosebi, la întreprinderile industriale, fiind-că de ele, mai cu seamă, s'a vorbit, Statul nostru a acordat o încurajare însemnată.

Această încurajare a însemnat sacrificii; și trebuie să constatăm cu mulțumire, că sacrificiile pe cari Statul le-a făcut au fost, în mare parte, încoronate cu succes.

Eu înțeleg ca, prin noua lege de încurajare a industriei naționale, să continue ca întreprinderile și capitalurile industriale să se bucure de aceeaș largă ocrotire, întru atît întru cît aceste capitaluri și întreprinderi vor urmări scopuri bine mărturisite și vor realiza o muncă cinstită.

S'a vorbit adineauri, de d. Kohn,

despre comerțul și industria națională, despre comerțul și industria internațională.

Să-mi fie permis, fără jignire pentru nimeni, să rectific cuvîntarea d-sale asupra acestui punct.

Nu sunt în țara romînească două feluri de comerțuri și două feluri de industrii; tot comerțul și toată industria, cari se fac pe pămîntul acestei țări, nu pot fi de cît comerț și industrie națională. (*Aplauze*).

Capitalurile străine, cari, pe lângă cele romînești, vin în această țară pentru a se aplica comerțului și industriei, sosesc aici cu toată experiența îndelungată a țărilor de unde vin. Beneficiind aci de protecțiunea și încurajarea Statului nostru, ele sunt datoare să-și îndeplinească rolul lor. Ele au, față de capitalurile romînești, un rol de educațiune și de stimulațiune. Ele sunt datoare să-și asocieze treptat capitalurile acestei țări în întreprinderile ce fac. (*Aplauze*).

Am spus adineauri, d-lor, că sacrificiile pe cari țara noastră le-a făcut, au fost încoronate cu succes. Legile, însă, privitoare la industrie, nu mai sunt astăzi îndestulătoare; ele trebuie să se prefacă dintr'un îndoit punct

de privire : pe de o parte socotesc că protecțiunea acordată industriilor trebuie să fie mai sistematic și mai larg încuviințată ; iar, pe de altă parte, îndatoririle așezămintelor industriale, față de Stat și de personalul întrebuințat, trebuie să fie mai bine precizate.

În proiectul ce-am pregătit, cu privire la încurajarea industriei naționale, am căutat a da oblăduirea cea mai largă tuturor industriilor, atât celor cari sunt acum înființate, cât și celor cari se vor mai înființa în viitor.

O clasare, însă, mai rațională a acestor industrii era cu totul necesară. De-oparte, multe din înlesnirile pe cari legea actuală nu le prevede, cum sunt căderile de apă, înlesnirile de transport pentru materialele de construcțiuni, facilitarea clădirilor ieftine pentru lucrători, puțința pentru industriași de a-și transporta atât materialele prime necesare, cât și fabricatele industriei lor în condițiuni de tarif cari să le facă posibilă lupta contra mărfurilor străine, un regim de ușurare a tarifelor pentru transporturile maritime și fluviale, pe lângă scutirile de vamă acordate pentru in-

introducerea mașinelor, aparatelor și accesoriilor trebuincioase întemeierii de industrii, — toate acestea constituiesc avantajii pe cari legea le va da într'o largă măsură tuturor stabilimentelor noastre industriale.

Nu ne-am mărginit însă aici. Socotim că Statul are datoria, în prima linie, a recunoaște eforturile pe cari industria românească le face sub imboldul și ocrotirea lui. Nu este admisibil ca, atunci când țeara întreagă face sacrificii pentru întemeierea unei industrii românești, furniturile Statului, ale comunelor, ale județelor și ale administrațiilor dependente de ele să fie îndestulate cu mărfuri străine (*Aplauze*).

Am prevăzut, dar, în lege, mijloacele prin cari aceste furnituri să fie acordate în prima linie meseriașilor români și în a doua linie fabricanților din această țară. (*Aplauze*).

Acest sistem al legii este, de altminterlea, în acord cu păstrarea celor mai bune relațiuni cu țerile vecine și, fiindcă știa că în vremile din urmă s'au răspândit știri ce, cu drept cuvânt, au putut să alarmeze pe cei interesați cu privire la convențiunea de comerț ce se negociază de țara noastră cu mo-

narhia Austro-Ungară, mă simt dator să restabilesc înaintea d-v. adevărul.

Atît meseriaşii cît şi industriaşii noştri pot fi liniştiţi, căci guvernul este hotărît a nu sacrifica nici unul din interesele meseriaşilor sau industriaşilor noştri în convenţiunea, ce totuşi sperăm a încheia, de oarece relaţiunile comerciale de bună vecinătate pot fi stabilite cu apărarea tuturor intereselor legitime ale ţărilor cari îşi stabilesc un regim comercial pe cale de convenţiune.

Dacă sîntem în chip stăruiitor hotărîţi a încuraja industria acestei ţări, nu trebuie să uităm că industriile, la rîndul lor, au îndatoriri, atît faţă de Stat, cît şi faţă de numerosul personal pe care îl întrebuintează. (*Aplauze*).

Aceste îndatoriri sînt de ordine tehnică. Trebuie ca instalaţiunile industriale să fie astfel făcute, în cît să realizeze în lumea economică un adevărat progres. Trebuie în acelaşi timp ca, prin chipul în care ele sînt întemeiate, să pună în puţinţă lumea muncitoare ca să-şi îndeplinească rolul ei social, ferită de loviturile şi de mizeriile ce adeseaori apasă asupra acestei clase. (*Aplauze*).

s'au prevăzut mijloacele pentru atingerea acestui scop. Pe de o parte, Statul va veni în ajutorul tuturor acelor școale tehnice și profesionale, pe cari industriașii le vor înființa pentru a forma buni meseriași și contra-maeștri abili în meseria lor, aceștia fiind cei mai temeinici conducători ai marei armate muncitorești. În acelaș timp, însă, socotesc că este de datoria industriașilor ca, la rîndul lor, să contribuie, în măsura importanței așezămintelor lor industriale, ca, prin formare de burse și prin trimiterea în străinătate a tinerilor Romîni destoinici, să-și asigure un personal tehnic romîn superior. Cu acest chip, fabricele vor putea să-și îndeplinească rolul lor din punctul de vedere național, asociind elementele romînești la munca întreprinsă de ele.

Legea care va acorda la început, în mod indistinct, tuturor fabricilor, protecțiunea ei, pentru un scurt termen, nu va reînnoi această protecțiune de cît numai acelor fabrici cari vor face dovada că au știut să-și asocieze o muncă romînească în toate treptele și categoriile personalului întreprinsat. (*Aplauze*).

Tot din punctul de vedere al prin-

cipiului nostru național, se cuvine să arătăm industriei îndatoririle ei față de lumea muncitoare.

Statul nu se poate dezinteresa de soarta unei clase sociale atît de numeroasă ca cea a lucrătorilor (*Aplauze*).

Buna stare igienică, bunul traiu, ușurarea nevoilor în timp de boală, ajutorarea celor infirmi, precum și a familiilor lor, sunt atîtea preocupări cari ar trebui să fie totdeauna vii în mințile și în inimile noastre. (*Aplauze*).

Trebue să recunosc că, și în afară de o lege specială și de obligațiuni precise în această privință, mulți dintre industriași au fost preocupați de aceste cestiuni și și-au îndeplinit, în mare parte, îndatorirea lor în această privință. Asemene probleme, însă, nu pot fi lăsate bunei-voințe a fiecăruia, și soluțiunea lor constituie o obligațiune a puterilor Statului. Prescriind regule și obligațiuni în această privință, Statul nu numai că vine în ajutorul lumii muncitoare, dar îndeplinește, într'adevăr, un rol social, de-o potrivă ocrotitor și pentru lucrători și pentru patronii lor, căci nu poate să existe o industrie puternică.

acolo unde nu este o muncitorime puternică. (*Aplauze*).

Este dar o îndatorire a lumii industriale, din punctul de vedere național, ca să aibă grijă de buna stare a lucrătorilor și să întărească cât mai mult această pătură a națiunii noastre. (*Aplauze*).

Case de ajutor, instituite cu sacrificii egale din partea lucrătorilor și din partea patronilor, vor trebui să ajute pe muncitori în caz de boală, printr'un serviciu medical grabnic și serios, prin procurare de medicamente și de hrană și, la nevoie, prin plata institutelor sanitare unde să poată fi îngrijiți acei cari n'au putință să fie îngrijiți acasă. (*Aplauze*).

Repararea accidentelor pricinuite de muncă, sau ivite cu ocaziunea muncii, este, după a mea părere, o îndatorire fundamentală și o sarcină care trebuie să incumbe exclusiv patronilor. (*Aplauze*).

Aceștia trebuie să fie îndatorați a-și asigura lucrătorii împotriva accidentelor, tot astfel cum ei iau asigurări ca să-și pună la adăpost capitalurile sau instalațiunile lor împotriva incendiului sau altor împrejurări ce i-ar putea lovi. (*Aplauze*).

Modul de plată al salariilor trebuie de asemenea să fie bine chibzuit, astfel în cât lucrătorii să primească în schimbul muncii lor salariul exact cu care s'au învoit. (*Aplauze*).

Din acest punct de vedere, funcționarea pe lângă fabrici a cantinelor de aprovizionare trebuie să fie supravegheată spre a se înlătura abuzurile posibile. (*Aplauze*).

Realizarea acestor măsuri este cât se poate de grabnică. Trebuie, într'adevăr, ca între lucrători și acei cari îi întrebunțează să se stabilească raporturi de armonie. Numai atunci când lucrătorii vor căpăta deplină încredere în patroni și vor ști că îndeplinirea contractului lor de muncă este leală, numai atunci vor fi puși la adăpost de înrîurirea acelor cari încearcă să speculeze suferințele muncii atrăgînd'o pe căi piezișe și primejdioase pentru ordinea socială. (*Aplauze*).

Suntem datori, d-lor, ca prin sfaturile noastre, prin instrucțiunea generală și tehnică ce o vom da, prin raporturile cinstite dintre patroni și lucrători, să punem lumea muncitoare la adăpost de sfaturile nesocotite ale acelor cari nu vorbesc de sufe-

rințele lumii muncitoare de cît pentru ca să le facă mai mari. (*Aplauze*).

Lucrătorii trebuiesc feriți de asemenea ademeniri, sub înriurirea cărora ei seamănă cu acei cari cred că ar putea adormi durerile sub puterea alcoolului, care nu-i face de cît să uite o clipă aceste dureri, lăsîndu-i, la deșteptare, sub amărăciunea și desgustul desăvîrșit de traiu. (*Aplauze*).

Societatea nu trebuie să fie o scară pe ale cărei trepte de sus în jos să cadă lovirile și disprețul, iar de jos în sus să se ridice invidia și ura. Elementele sociale trebuiesc să formeze un lanț continuu de energii, sprijinite unele pe altele și împreună înhămate întru atingerea aceluiaș scop: «binele obștesc». (*Aplauze*).

Să se ferească muncitorimea de acei cari vin și-i ia de mîină și, speculînd suferințele și setea lor de traiu, le arată în depărtare perspective, ce par sigure, ale unei soarte mai bune. Urmîndu-i, ei vor face ca aceia cari se lasă ademeniți de mirajul pămînturilor sterpe. Ochii lor vād în depărtare minunile unei păduri pline de înflorire și ale unei ape răcoritoare și, îndreptîndu-se către ele, vedenia fuge-

Din acest punct de vedere, legislațiunea noastră economică este într'o vădită întârziere; și este o nevoie urgentă, ca această legislatură să fie prefăcută și complectată pentru a asigura muncitorilor o soartă mai sigură și mai bună. (*Aplauze*).

D-v. cari sînteți oameni luminați, știți foarte bine, d-lor, că armonia dintre puterile sociale nu se poate menține de cît întru atît întru cît fie-care din ele își îndeplinește rolul ei. (*Aplauze*).

V'am spus, d-lor, că sîntem un partid liberal. Sîntem, însă, înainte de toate, un partid național.

Lumea noastră industrială este datoare să facă să participe, în cea mai largă măsură posibilă, munca romînească la toate întreprinderile ce se fac. (*Aplauze*).

Actuala lege a industriei naționale, cu toate prescripțiunile ce cuprinde în această privință, n'a dat rezultatele satisfăcătoare ce se așteptau.

Știu, d-lor, că aceasta nu provine într'atît din reaua voință a întreprinzătorilor, cît, mai ales, din lipsa unor mijloace prielnice de pregătire a elementelor necesare acestei industrii.

Prin noua lege a industriei, d-lor,

tot mai departe și ei din ce în ce se adîncesc mai mult către pustiul cu nisipuri arzătoare, unde nu este nici o înflorire și nici o apă răcoritoare de întîlnit. (*Aplauze*).

Nicăeri nu puteam să arăt mai bine aceste adînci convingeri de cît în mijlocul d-voastre și în orașul Galați. Intr'adevăr, îngrijirea și descurajarea pe care am citit-o în ochii unora dintre d-voastre, sunt sigur că este fără temei. Este drept că orașul Galați a slăbit oare-cum în activitatea lui comercială de odinioară, mai cu seamă în ceea-ce privește negoțul de cereale. Fenomenele de prefaceri economice, însă, adeseaori nu pot fi împiedicate cu nimic. Am văzut cu plăcere că, vorbindu-se de importanța pe care portul Brăila și Constanța au luat'o din punctul de vedere comercial, pe buzele nimănui în Galați nu s'au văzut cuvinte de amărăciune. Nu putem de cît să ne bucurăm cu toții, atunci cînd alte centre din țara noastră iau un avînt economic, în anumită direcțiune; căci prefacerile economice nu însemnează nimic, atunci cînd în locul unei energii dispărute vine și se așează o nouă energie, atunci cînd în locul

unei înfloriri care dispare, o altă înflorire vine și se arată. Galații, care a pierdut, în parte, situația lui comercială de odinioară, se prezintă astăzi ochilor noștri sub o altă podoabă: «industria», podoabă care îi vestește pentru viitor zile de splendoare și mărire și mai sigură. Intr'adevăr, d-lor, dacă prefacerile în marile ateliere ale naturii sînt, ori-cari ar fi eforturile omului, oare-cum mai limitate, prin felul producției însăși; într'adevăr, dacă recoltele agriculturii se sporesc mai încet și nu pot trece peste un hotar mai lesne de văzut, transformările din lumea industrială sunt aproape fără limită; ele permit în întrebuințarea capitalului și muncii omului o activitate aproape fără hotar.

Așezat aici, pe malurile Dunării, în cea mai prielnică situație pentru stabilirea unui așezămînt industrial important, sunt sigur, d-lor, că Galații își vor recăpăta toată situațiunea lor de odinioară.

Portul d-v. a fost, într'adevăr, farul cel mai vechiu și mai luminos al comerțului nostru. Pe aici se scurgeau către orient toate produsele țărilor occidentale; pe aici mergeau în

lumea apuseană produsele țărilor din orient. (*Aplauze*).

Dunărea, care a fost pentru Galați și pentru țara noastră marea arteră a lumii noastre economice și drumul pe care civilizațiunea s'a îndreptat către noi, va da și în viitor puterea și splendoarea acestei cetăți. (*Aplauze*).

Eu, d-lor, mi-am petrecut copilăria pe malurile Dunării, și nu mă pot apropia de aceste maluri fără să fiu cuprins de o adâncă emoțiune.

De pe malurile Dunării, copil, priveam în zare de lumină vârful de catarg, cari se ridicau din ape și cari vorbeau minții mele de atunci de toate minunile țărilor îndepărtate, de civilizațiunea occidentului pe care n'o cunoșteam. De atunci am fost și-am văzut de-aproape minunile civilizațiunii apusului și m'am reîntors cu o dragoste tot mai caldă pentru pământul acestei țări. (*Aplauze*).

Cînd viu, d-lor, acum pe malurile Dunării, cu alte griji cari apasă umerii mei și cu melancolia firească a vîrstrei, se redeșteaptă în mine toată poezia anilor mei dintîi. Dunărea are pentru mine acelaș farmec, dar vorbește minții și inimii mele o limbă ce n'o puteam înțelege atunci. Apele

Dunării îmi șoptesc acum toată taina istoriei neamului nostru (*Aplauze*). Apele Dunării nu sînt pentru mine numai o amintire a copilăriei mele, ci ele îmi apar acum ca topite din sîngele și din viața acestui popor. (*Aplauze*).

De veacuri apele Dunării mîngîie malurile acestei țări ; ele au însemnat pe harta lumii locul pe care trăim și însăși icoana patriei noastre. (*Aplauze*).

Pentru Galați, care este una din podoabele Dunării ; pentru viitorul și înflorirea acestui oraș, ridic dar acest pahar. (*Aplauze prelungite*).
